

आर्थिक विधेयक, २०७९

प्रस्तावना:

खाँडादेवी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले:

नेपालको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम खाँडादेवी गाउँसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम खाँडादेवी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७९ रहेको छ ।

२. व्यवसाय कर: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (१) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ

३. सम्पत्ति कर: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (२) बमोजिम एकीकृत सम्पत्ति कर/घर जग्गा कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

४. भूमि कर (मालपोत): गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र अनुसूची (३) बमोजिम भूमिकर(मालपोत) कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

५. सेवा शुल्क, दस्तुर: गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूची (४) मा उल्लेखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवा तथा पशुपन्छी विकास शाखाले उपलब्ध गराइएको पशु स्वास्थ्य परिक्षणसेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

६. कर छुट: यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको छुट दिइनेछैन ।

७. कर शुल्क तथा प्रशासनिक व्यवस्थापन संकलन सम्बन्धि कार्यविधि: यो ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार कर शुल्क तथा प्रशासनिक व्यवस्थापन संकलन सम्बन्धि कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसुची -१
(दफा २ सँग सम्बन्धित)

सि.नं.	व्यापारिक वस्तु	प्रस्तावित शुल्क
१	चुरोट तथा रक्सी पसल	१५००
२	ज्वेलरी पसल	१५००
३	भिडियो क्यासेट रेकर्डर तथा प्लेयर	७५०
४	थोक तथा खुद्रा व्यापारमा	१०००
५	निर्माण सामाग्री विक्रेता	२५००
६	कम्प्यूटर, विधुत सामान, क्यामेरा, टेलिभिजन, रेडियो पसल	७००
७	कार्पेट पसल	५००
८	पेट्रोलियम पदार्थ	३०००
९	सुती कपडा	५००
१०	खानी उत्खनन/क्रसर उद्योग नवीकरण	१५०००
११	फर्निचर पसल	१०००
१२	ब्यूटीपार्लर, केश श्रंगार, ड्राई क्लिनर्स	५००
१३	कवाडी निकास	प्रतिकिलो १
१४	फोटो स्टुडियो	७००
१५	सिलाई	५००
१६	मासु विक्रेता	७००
१७	भाँडाकुडा विक्रेता	१०००
१८	बालुवा वासिड	१००००
१९	फूल र बिरुवा बिक्रेता	५००
२०	खोटो ब्यवसायी	५००
२१	स्टिल, कलकारखाना, काठ	१०००
२२	साइन बोर्ड, पेन्टिङ सेवा	५००
२३	खेलौना उपहार गिफ्ट विक्रेता	५००
२४	केबुल, नेटवर्किङ	१०००
२५	वैदेशिक रोजगार सेवा	१०००
२६	स्वदेशी रोजगार सेवा	५००
२७	सेक्रेटियल सेवा	१०००

२८	हाउजिड कम्पनी तथा घर जग्गा खरिद विक्री रियलस्टेट	३०००
२९	बोद्ध चित्त निकासी दस्तुर	व्यापार भएको ५%
३०	टुर अपरेटर	२५००
३१	सभा हल प्रयोग	१५००
३२	उर्जामूलक उधोग (जलस्रोत,वायु, कोइला,प्राकृतिक तेल, ग्यास ,	१०००
३३	कृषि तथा बनजन्य उधोग	१०००
३४	निर्माण उधोग	२०००
३५	पर्यटन उधोग	१०००
३६	उत्पादनमूलक उधोग	१५००
३७	उपभोक्ता समिति दर्ता	२००
३८	सन्चार सेवा	५००
३९	छापापखाना	५००
४०	शीत भण्डार	५००
४१	चलचित्र व्यवसायी	४०००
४२	होटल रिसोर्ट	२०००
४३	ट्राभल एजेन्सी	१०००
४४	घरबहाल कर	१० प्रतिशत

सि.नं	विशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य व्यवसायिक सेवा	वार्षिक करको दर
१	चिकित्सक	५००
२	कविराज	५००
३	इन्जिनियरिड व्यवसाय	५०००
४	कानून व्यवसायी	५००
५	लेखा परीक्षक	१०००
६	दन्त चिकित्सक	५००
७	अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्श दाता	५००
८	कम्प्यूटर एनालिष्ट तथा प्रोग्रामर	५००
९	वीमा एजेण्ट	५००
१०	सर्भेयर	५००
११	अनुवादक	५००
१२	पशु चिकित्सक	५००

१३	शेयर दलाल	५००
१४	समान ढुवानीकर्ता तथा कम्पनी	७५०
१५	संस्थागत पेण्टर	५०००
१६	सूर्तिजन्य पदार्थ	२०००
१७	निर्माण सामाग्री	१५००
१८	पेट्रोलजन्य सामाग्री	५०००
१९	कम्प्यूटर टेलिभिजन सेवा	१०००
२०	अमिन शुल्क	१०००

सि.नं	अस्थायी हाट बजार वा घुम्ती पल	प्रस्तावित
१	कपडा व्यापार	१००
२	खाधान्न	१००
३	भाँडा पसल	५०
४	तरकारी तथा फलफूल	१०
५	इलेक्ट्रोनिक सामाग्री	५०
६	होटल व्यवसाय	२००
७	चौपाया प्रतिगोटा	२०
८	हाँस कखुरा प्रतिगोटा	५
९	चटपटे पानीपुरी	३०
१०	घुम्ती मोबाइल पसल खुन्चा समेत	२०
११	साग सब्जी र फलफूल पसल	५
१२	अन्य	५
१३	(माथिको वर्गीकरणमा समावेश नभएका सेवा व्यवसायको कारोबार र स्तर हेरी वार्षिक २००)	

सि.न	वित्तिय सेवा शुल्क	करको दर
१	नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा रहेको बाहेक आर्थिक कारोबार गर्ने बाणिज्य बैंक	१००००
२	आर्थिक कारोबार समेत गर्ने वित्तिय कम्पनीको मुख्य कार्यालय	७०००
३	वित्तिय कम्पनी शाखा कार्यालय	२०००
४	बीमा कम्पनी	७०००
५	विदेशी मुद्रा सटही	१५००
६	धितो पत्र कारोबार	१५००
७	सहकारी बैंक	१५००
८	बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	५०००
९	महिला सहकारी संस्था	२०००
१०	कृषि सहकारी संस्था	३०००

सि.नं	शिक्षा सेवा	करको दर
१	नीजी क्षेत्रका स्कुल क्याम्पस विश्वविधालय	५००
२	तालिम तथा अनुसन्धान केन्द्र	१५००
३	टाइपिड कम्प्युटर तथा भाषा प्रशिक्षण	१५००
४	अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था	२५००

अनुसुची -२
(दफा ३ सँग सम्बन्धित)

सि.नं.	घरजग्गाको एकीकृत सम्पतिको मूल्य	करको दर वार्षिक
१	पहिलो दस लाख सम्म	१००
२	त्यसपछीको रु १० लाख सम्म	३००
३	त्यसपछीको रु ३० लाख सम्म	०.०५
४	त्यसपछीको रु ५० लाख सम्म	०.२५
५	त्यसपछीको रु १ करोडसम्म	०.५
६	त्यसपछीको रु बाँकी रकममा	१.५

सि.नं.	घरको बनोटको बर्गीकरण
१	भिन्न काँचो बाहिर इँटामा माटोको जोडाइ भएका सबै किसिमका घर र काठबाट बनेका घर
२	भिन्न बाहिर पाको इँटा वा ढुंगामा माटोका जोडाइ भएका सबै किसिमका घर
३	भिन्नबाहिर पाको इँटामा सिमेन्ट वा बज्रको जोडाइ भएका सबै किसिमका घर
४	आर सि सि फ्रेम स्ट्रक्चर बाट बनेका घर

सि.नं.	घरको बनोट	औषत लागत दर प्रति वर्गफुट	प्रतिटुटफुट कट्टि दर प्रतिशत	प्रतिशत जम्मा वर्ष
१	प्रकरण २(१) क (१) बमोजिमको घर	४५०	३	२५
२	प्रकरण २(१) क (२) बमोजिमको घर	५३५	३	३०
३	प्रकरण २(१) क (३) बमोजिमको घर	५७५	१	७०
४	प्रकरण २(१) क (४) बमोजिमको घर	६३५	०.७५	१००

अनुसुची -३
(दफा ४ सँग सम्बन्धित)

सि.नं.	वर्ग	न्यूनतम प्रति रोपनी	
		खेत	पाखो
१	अब्बल	२५	२०
२	दोयम	२०	१५
३	सिम	१५	१०
४	चाहार	१०	५

नक्सापास दस्तुर
आवसिय भवन

सि.नं.	भवनको प्रकार	वेसमेन्ट तल्ला (प्रति वर्ग फिट) रु.	भूई तल्ला (प्रति वर्ग फिट) रु.	पहिलो तल्ला (प्रति वर्ग फिट)रु.	दोस्रो तल्ला (प्रति वर्ग फिट)रु.	तेस्रो तल्ला र सो भन्दा माथी (प्रति वर्ग फिट)रु.
१	आर.सि.सि. पिल्लर भएको	४१-	५१-	६१-	७१-	८१-
२	ढुङगा,ईट्टा वा ब्लकमा सिमेन्ट वालुवाको गारो आर.सि.सि.छानो भएको	-	४१-	५१-	६१-	-
३	ढुङगा,ईट्टा वा ब्लकमा सिमेन्ट	-	३१-	४१-	-	-

	वालुवाको गारो जस्ता वा टायलको छानो भएको					
४	पटाहा/फलेकको घेरावार लगाएका कच्ची भवन	-	११-	११-	-	-
५	ढुङ्गाबाटोको कच्ची घर एकमुस्ट (भूकम्प पिडित लाभग्राहिहरूका लागि मात्र)					५००१-

व्यापारिक भवन

सि.नं.	भवनको प्रकार	वेसमेन्ट तल्ला (प्रति वर्ग फिट) रु.	भूई तल्ला (प्रति वर्ग फिट) रु.	पहिलो तल्ला (प्रति वर्ग फिट)रु.	दोस्रो तल्ला (प्रति वर्ग फिट)रु.	तेस्रो तल्ला र सो भन्दा माथी (प्रति वर्ग फिट)रु.
१	आर.सि.सि. पिल्लर भएको	६१-	७१-	८१-	९१-	१०१-
२	ढुङ्गा,ईट्टा वा ब्लकमा सिमेन्ट वालुवाको गारो आर.सि.सि.छानो भएको	-	६१-	७१-	८१-	-
३	ढुङ्गा,ईट्टा वा ब्लकमा सिमेन्ट वालुवाको जोडाई भएको गारो जस्ता वा टायलको छानो भएको	-	४१-	५१-	-	-

व्यापारिक भवन

सि.नं.	कम्पाउण्डवालको प्रकार	लाग्ने दस्तुर प्रति वर्ग फिट रु.	कैफियत
१	सिमेन्ट जोडाईको कम्पाउण्ड वाल	२।-	
२	माटो जोडाईको कम्पाउण्ड वाल	१।-	
३	तारवारको कम्पाउण्ड वाल	०।५०	

नोट:- आ.व. २०७८/७९ भन्दा अगावै निर्माण सम्पन्न भएका घर तथा भवनहरूको अभिलेखिकरण गर्दा उक्त भवनको नक्सा पास दस्तुरमा लाग्ने दस्तुरको २५% ले हुन आउने रकम लाग्नेछ।

दण्ड जरिवना

नक्सा पास बिना भवन निर्माण गरेमा निम्न उपर दण्ड जरिवना लाग्ने छ, तर मापदण्ड विपरित बनेको/बन्ने घरहरूको हकमा नक्सापास हुने छैन ।

सि.नं.	विवरण	लाग्ने जरिवनाको दर	कैफियत
१	जगको कार्य सम्पन्न	नक्सापास दस्तुरको २५%	
२	डि.पि.सि. को कार्य सम्पन्न	नक्सापास दस्तुरको ३५%	
३	गारो लगाउने कार्य सम्पन्न	नक्सापास दस्तुरको ३५%	
४	ढलको कार्य सम्पन्न	नक्सापास दस्तुरको ७५%	
५	निर्माण कार्य सम्पन्न	नक्सापास दस्तुरको १००%	

नोट: उल्लेखित जरिवना निर्माण भएको तल्लाको आधारमा लिईने छ ।

भवन तल्ला थपमा

सि.नं.	विवरण	लाग्ने जरिवनाको दर	कैफियत
१	गारो लगाउने कार्य सम्पन्न	नक्सापास दस्तुरको ५०%	
२	ढलको कार्य सम्पन्न	नक्सापास दस्तुरको ७५%	
३	निर्माण कार्य सम्पन्न	नक्सापास दस्तुरको १००%	

नोट: उल्लेखित जरिवना निर्माण भएको तल्लाको आधारमा लिईने छ ।

अनुसुची -४

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

सि.नं.	सिफारिस दस्तुरहरु	इकाई	दररेट
१	घरजग्गा नामसारी सिफारिस		२००
२	मोही लगत कट्टा सिफारिस		२००
३	घर कायम सिफारिस		२००
४	छात्रावृति सिफारिस		०
५	विपन्न विधार्थी छात्रावृति सिफारिस		
६	अपांग सिफारिस		०
७	अस्थायी बसोबास सिफारिस		१००
८	स्थायी बसोबास सिफारिस		२००
९	नागरिकता सिफारिस		१००
१०	नागरिकता प्रतिलिपि सिफारिस		२००
११	अंगिकृत नागरिकता सिफारिस		५००
१२	आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणित		०
१३	आर्थिक अवस्था बलियो वा समपन्नता प्रमाणित		५००
१४	विदेश जाने प्रयोजनको लागि		२००
१५	विधुत जडान सिफारिस		२००
१६	धारा जडान सिफारिस		२००
१७	फरक जन्ममिति संशोधन		१००
१८	दुवै नाम गरेको व्यक्ति एउटै हो भन्ने सिफारिस		१००
१९	जिवित रहेको सिफारिस		१००
२०	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस र प्रमाणित		५००
२१	व्यवसाय बन्द सिफारिस		१००
२२	व्यवसाय संचालन नभएको सिफारिस		१०००
२३	व्यापार व्यवसाय नभएको		१००
२४	कोट फि मिनाहा सिफारिस		०
२५	नाबालक परिचयपत्र सिफारिस		०
२६	चौपाय सम्बन्धि सिफारिस		१००
२७	व्यवसाय दर्ता सिफारिस		३००
२८	उधोग ठाउँसारी सिफारिस		३०००

२९	विधालय ठाउँसारी सिफारिस		१०००
३०	आन्तरिक बसाइसराइ सिफारिस		२००
३१	व्यक्तिगत विवरण सिफारिस		१००
३२	जग्गा दर्ता सिफारिस		२००
३३	संरक्षक सिफारिस व्यक्तिगत		१००
३४	संरक्षक सिफारिस संस्थागत		१००
३५	नेपाल सरकारको नाममा बाटो कायम सिफारिस		०
३६	जिवित सँगको नाता प्रमाणित		१००
३७	मृतक सँगको नाता प्रमाणित ह		१००
३८	कोठा खोल्ने कार्य रोहबरमा बस्ने कार्य		१५०
३९	निशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिस		०
४०	अन्य कार्यालयको माग अनुसार विवरण खुलाइ पठाउने		०
४१	संस्था दर्ता सिफारिस		२००
४२	घरबाटो प्रमाणित		२००
४३	चार किल्ला प्रमाणित		२००
४४	जन्म मिति प्रमाणित		३००
४५	विवाह प्रमाणित		१००
४६	कागज मन्जुरीनामा प्रमाणित		१००
४७	हकवाला वा हकदार प्रमाणित		१००
४८	अविवाहित प्रमाणित		१००
४९	जग्गारेखांकनको कार्य वा सो कार्यमा रोहबर		२००
५०	जग्गा धनीपूर्जा हराएको सिफारिस		१००
५१	पूर्जामा घर कायम गर्ने सिफारिस		२००
५२	अंग्रेजी सिफारिस तथा प्रमाणित	प्रतिपेज	३००
५३	मिलापत्र कागज उजुरी दर्ता		१००
५४	जन्म दर्ता		२००
५५	जन्म मृत्यु विवाह(३५ दिनभित्र)		०
५६	मृत्यु दर्ता		२००
५७	बसाइ सरी आउने जाने दर्ता		५००
५८	पक्की घरको सर्जिमन वापत		५००

५९	अन्य सबै प्रायोजनको सर्जिमिन बापत		५००
६०	अचल सम्पति मूल्यांकन	प्रतिशत	०.३
६१	रकम कलम उठाइ दिए बापत	प्रतिशत	५
६२	सम्बन्धविच्छेद दर्ता		१०००
६३	विवाह दर्ता		२००
६४	नयाँ व्यवसाय दर्ता		१००
६५	व्यवसाय नविकरण दर्ता		२००
६६	उल्लेखित बाहेक अन्य सिफारिस	सिफारिस	१००
६७	उल्लेखित बाहेक अन्य सिफारिस	प्रमाणित	२००
६८	उल्लेखित बाहेक अन्य सिफारिस	संशोधन	२००
६९	अटो दर्ता शुल्क		१५००
७०	व्यवसाय नवीकरण	प्रतिशत	४०
७१	मुहान दर्ता		१०००
७२	नक्शा पास फारम शुल्क		५००

सि.नं	पशुपन्छी विकास शाखाले लिने दस्तुर	शुल्क
१	गाई भैसी पोस्टमाटर्म	५०
२	भैसी निकासी	प्रतिगोटा ५००
३	गाई निकासी	प्रतिगोटा २००
४	भेडा बाखा निकासी	प्रतिगोटा ५०
५	भेडा बाखा खरायोको पोस्टमाटर्म	५०
६	सुगुर बंग्रको निकासी दस्तुर	प्रतिगोटा १००
७	सुगुर बंग्रको पोस्टमाटर्म दस्तुर	२५
८	कुखुरा हाँसको पोस्टमाटर्म दस्तुर	१०
९	कुकुर बिरालो दस्तुर	२५
१०	मेजर अपरेशन दस्तुर	२००
११	माइनर अपरेशन दस्तुर	१५
१२	गोबर परिक्षण	१०
१३	कालिज/लोकल कुखुरा निकासी	प्रतिगोटा ५०

सि.नं.	(ग) निर्माण व्यवसाय आवद्धता	शुल्क
१	क वर्गको निर्माण व्यवसायी	१००००
२	ख वर्गको निर्माण व्यवसायी	७०००
३	ग वर्गको निर्माण व्यवसायी	६०००
सि.नं.	घ वर्ग दर्ता	शुल्क
१	दर्ता	१००००
२	नवीकरण	५०००

सि.नं.	विवरण	शुल्क
१	१ लाख देखि ५ लाख सम्मको योजना दस्तुर	१००
२	५ लाख देखि १० लाख सम्मको योजना दस्तुर	२००
३	१० लाख देखि ५० लाख सम्मको योजना दस्तुर	५००
४	५० लाख देखि माथि योजना दस्तुर	१०००

सि.नं.	(घ) जेसिबी संचालन प्रति घण्टा शुल्क	शुल्क
१	भाँडा (इन्धनरहित)	१२००
२	अपरेटर शुल्क	१००

सि.नं.	(ङ) शुद्ध खानेपानी	शुल्क
१	प्रति टंयाकर	१०००
२	व्यवसाय प्रायोजनको लागि	२०००
उपभोक्ता समिति दर्ता शुल्क		२००
एम्बुलेन्स		प्रति किलोमिटर १००

शिक्षा शाखाबाट लिइने राजस्व दस्तुर विवरण

सि.नं	विवरण	करको दर
१	सरुवा सहमती	५००
२	कक्षा ८ को मार्कसिट सच्चयाउन	२५०
३	नियुक्ती अभिलेख कर्मचारी र शिक्षकहरुको लागि	एक दिनको तलब बराबर
४	संस्थागत विध्यालय प्रा.वि तह	१००००
५	संस्थागत विध्यालय मा.वि तह	२००००
६	विध्यालय खोल्न तथा कक्षा अपग्रेड गर्न प्रा.वि को लागि	२०००
७	विध्यालय खोल्न तथा कक्षा अपग्रेड गर्न नि मा.वि को लागि	५०००
८	विध्यालय खोल्न तथा कक्षा अपग्रेड गर्न मा.वि को लागि	१००००
९	अस्थायी तथा राहत शिक्षकहरुको वार्षिक म्याद थप प्रा.वि तह	१००
१०	अस्थायी तथा राहत शिक्षकहरुको वार्षिक म्याद थप नि.मा.वि तह	२००
११	अस्थायी तथा राहत शिक्षकहरुको वार्षिक म्याद थप मा.वि तह	३००